

BULMACA EKİ, ÇILGIN ORMAN ÇIKARTMALARI,
DORU İLE NİLOYA POSTERLERİ

ISSN 1309-9892
86
9 771309 989006

AYLIK DERGİ • YIL 8 • SAYI: 86 • KASIM 2017 • FİYATI: ₺5

HEDİYE!

TRT Çocuk Dergisi

TRT Çocuk kanalının 9. yaşı kutlu olsun.

İcat Nasıl Yapılır?

Atletik Akın
Kayak

Merhaba

Sonbaharın son ayı geldi çattı. Doğanın yavaş yavaş sessizliğe büründüğü, canlıların yuvalarına çekildiği bu ayda biz de sıcak evlerimize sığınacak ve soğuk havanın tadını çıkaracağız. Bu esnada ise TRT Çocuk Dergisi bize eşlik edecek. Sizler için kasım ayınızı daha da güzelleştirecek dolu dolu bir sayı hazırladık. Bu sayımızda TRT Çocuk kanalının mucit kahramanı Aslan ile bir icadın nasıl yapılabileceğini adım adım öğreneceksiniz. Kim bilir belki siz de yeni şeyler icat eden bir mucit olabilirsiniz. Peki ya seyyah olmak ister misiniz? Öyleyse tarihimizin en ünlü gezgini Evliya Çelebi'yi tanıtacağımız yeni çizgi öykümüze mutlaka göz atın. Dahası Büyüsem de Olsam köşemizde ünlü seyyah Gürkan Genç ile yaptığımız röportajı okumadan geçmeyin. Kasım, aynı zamanda Mustafa Kemal Atatürk'ün de ölüm yıl dönümünü içine alan ay. Bu vesileyle Büyüteç'imizin altına onun mezarının bulunduğu Anıtkabir'i aldık. Bu değerli yer hakkında bilmediğiniz pek çok bilgiyi dergimizin sayfaları arasında bulabilirsiniz.
TRT Çocuk kanalı artık 9 yaşında! Kanalımızın yeni yaşını ve bizi yetiştiren, iyi birer insan olmamız için fedakârlıklar yapan öğretmenlerimizin 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü kutlar, başöğretmen Mustafa Kemal Atatürk'ü saygıyla anarız.

Dergi Mutfağı

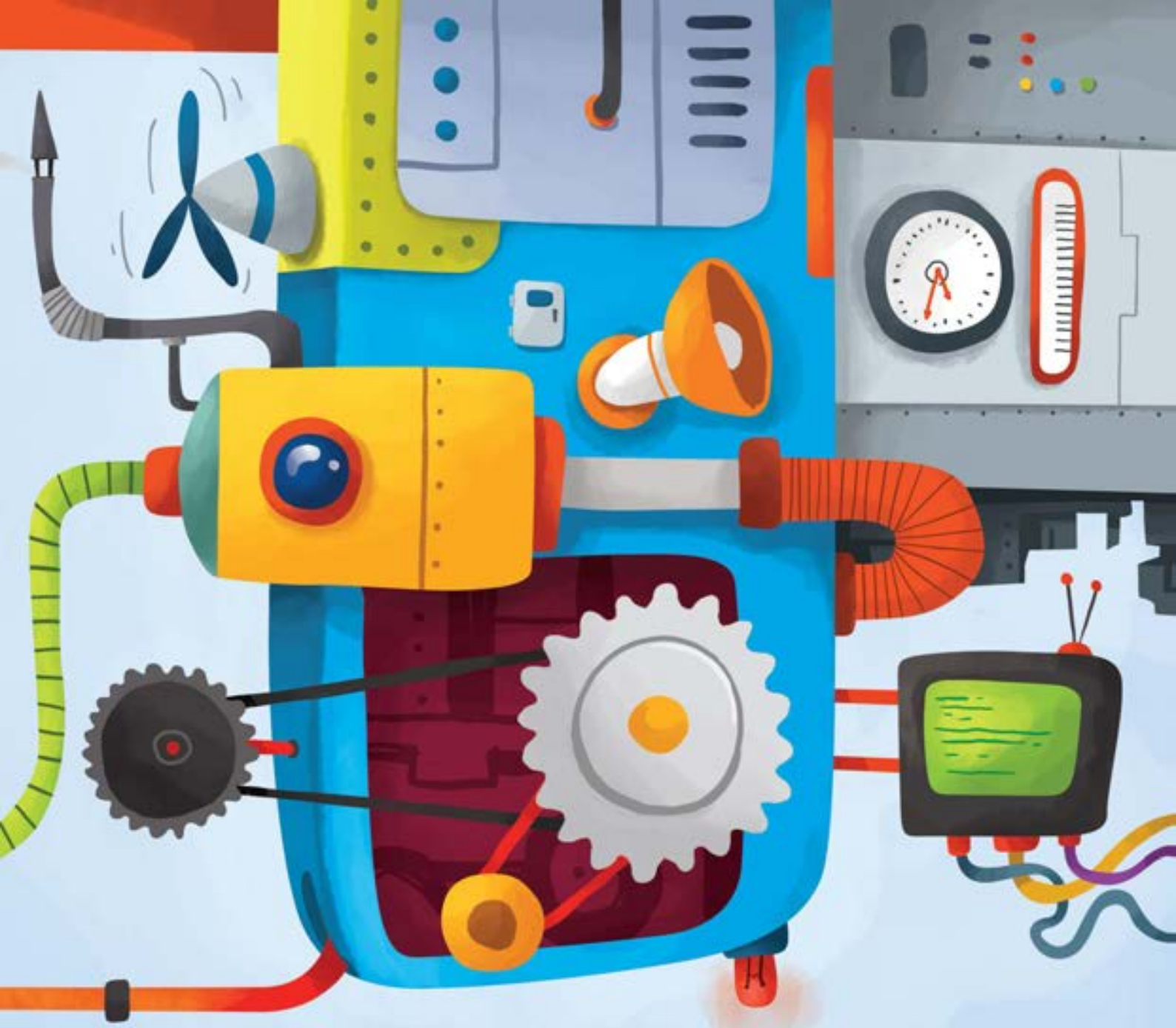
Yayın Türü: Aylık-Süreli
Yayın Sahibi: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Adına İbrahim Eren
Yazı İşleri Müdürü: Bekir Yıldızcı, İsmihan Yılmaz, Nihat Kaşıkçı

TRT Çocuk Dergisi İmtiyaz Sahibi: Siyahmartı Advertising | Animation Studios Genel Müdür: Hatice Özdemir Tülün
Editör: Gökçe Özder Sanat Yönetmeni: Reyhan Cerit Bala Grafik Tasarım: Yunus Emre Şimşek, Serhat Batur Karadeniz
Finans Müdürü: Ömer Faruk Tülün Sosyal Medya Sorumlusu: Mehmet Erdem Uprak

İletişim: Göztepe Mah. Atatürk Cad. Sütlüoğlu Plaza No:7 Kat:3 34815 Anadoluhisarı Beykoz – İSTANBUL Tel: 0216 465 55 79 – Faks: 0216 465 62 37
www.siyahmarti.com – www.trtcocukdergisi.com editortrtcocuk@gmail.com

Dağıtım: Turkuvaz Dağıtım
Basım: İHLAS GAZETECİLİK A.Ş. Yenibosna-Bahçelievler, İstanbul 0212 454 30 00

4-7 Masal Mutfağı
8-9 Doğa Güncesi
10-11 Keçe'nin Yol Haritası
13 Elif'in Dersleri
14-15 Gezgin Aile
16-17 Can'ın Ekranı
18-19 Kitapçının Kedisi
20-21 Uzay Kâşifi Gökay
22-23 Yeşilcanın Maceraları
24-26 Ali Gel
27 Ata'mdan Hatıralar
28-29 Senden Kaçmaz
30 İbi ile Keşfediyoruz
35 Hoppa'yla Cetvelsiz Sorular
36-39 Kapak Dosyası
40-41 Büyüteç
42-43 Büyüsem de Olsam
44-45 Atletik Akın
46-49 Evliya Çelebi
50-51 Doğadan Sesler
52-53 Büyüğüm Okur musun?
54-55 Sağlıklı Besleniyorum
56-57 Deneyebilirim
58-59 Ceviz Ağacının Maceraları
60-61 Dilimden Düşmeyenler
62-63 Meraklı Dodo
64 Küçük Sanatçılar

Künye Çizimi: Eren Dedeleroğlu

Yazan: Hatice Özdemir Tülün
Çizen: Mavisu Demirağ

MASAL MUTFAĞI

Kutup Işıkları

Anne ve babası yuvalarını yeni bir alana taşımaya karar vereli iki aydan fazla oluyordu. Şimdiye kadar hep Alaska'nın Ayı Gölü'nün çevresinde yaşamışlardı, yıl boyu somon balıklarının göç zamanlarını beklemek küçük Puf ve arkadaşları için en eğlenceli oyundu. En büyük somonu yakalayan, en hızlı avcı diye hepsinin ayrı ayrı kategorilerde şampiyonlukları vardı.

Ama işte ne olmuşsa o kış gölde önemli değişiklikler olmuştu. Uzun uykularından uyandıkları o kışın sonunda gölдeki değişikliği hemen fark etmişlerdi. Göç yolunda artık eskisi kadar çok somon yoktu. Puf ve arkadaşları artık eskisi kadar eğlenemiyorlar, geriye sadece "bugünün somon yakalayabileni" kategorisi kaldı diye üzülüp duruyorlardı.

Büyükler ise çok daha endişeliydiler. Şimdi yeni nehirler bulmaları gerekecekti. Çevrede dolaşan bozayılardan meşhur bir vadinin adını duymuşlardı. Söylentilere göre en temiz nehirler, en yeşil çayırlar bu vadide bulunuyordu. Büyüklerin gözünden kaçan büyük bir sorun vardı Puf için sadece. En sevdiği arkadaşlarının aileleri Ayı Gölü'nden taşınmıyordu.

Şimdi bu yeni yerde Puf nasıl arkadaş bulacaktı? Ya vadideki yavru bozayılar onu aralarına almak istemezse? Tamam, muhtemelen en hızlı somonu yine kendisi yakalardı ama bunu gösterecek arkadaş olmadıktan sonra ne önemi vardı?

Taşınma sonrası ilk günler gerçekten de düşündüğü gibi geçti. Diğer bozayılar neşe içinde oynarlarken Puf da aralarına karışmaya çalışıyor ama her seferinde gruptan biri çıkıp "Sen burada yenisin! Bizimle oynayamazsın!" diye karşı çıkıyordu.

Haftalar sonra bir gece yeni sürünün tüm minikleri keşfe çıkmaya karar verdiler. Hepsi yanlarında sürüden bir büyükle yola çıkacak, bir araya gelip kulaktan kulağa dolanan Kutup Işıkları'nı, kutuplardaki manyetik alanın güneşten gelen parçacıklarla gece yarısı oluşturduğu muhteşem renk dansını yakalamaya çalışacaklardı. Puf planı duymuş, çok heyecanlanmıştı ama arkadaşlarının arasına giremeyeceğini içten içe hissediyordu.

Tüm ekip toplandığında minik bozayılardan biri "Puf nerede?" diye sordu. Bir köşede sessizce onları izleyen Puf'un yüreği hızla atmaya başladı. "Sahi ya Puf nerede?" İlk haftalar yeni sürüden dışlanan Puf olsa da artık hepsi onun bu ailenin bir parçası olduğunu kabul etmişti demek! Tüm mesele sadece sabırla beklersen ortaya çıkan kutup ışıkları gibi birbirlerine alışmaları için biraz zaman gerekiyordu. Sevinçle zıplayarak arkadaşlarının yanına doğru koşmaya başladı.

Tüm gece karanlıklar içinde yol alıp Kutup Işıkları'nı bulmaya çalıştılar. Ah neden hemen karşılarına çıkmazdı ki bu ışıklar? Gidecek, gidecek, daha çok gideceksin... Tam da "Artık daha fazla arayacak hâlim kalmadı ama!" dediğin bir anda birden karşına çıkacaklar. Bu defa da saatlerce ilerlemiş, sürünün en minikleri bir adım daha atmak istemeyecek hâle gelince ilk yeşil ışık dalgasını karşılarında görmüşlerdi işte. Hemen ardından mavi, pembe, mor ışık dalgaları izlemişti onu. "Ne kadar da birbirlerinden farklılar!" diye bağırdı arkadaşlarından biri. "Hiç bu kadar karışık renkin, böyle güzel görünebileceğini hayal etmemiştim!" dedi bir diğeri. "Tam da bu yüzden muhteşemler ya." dedi başlarındaki bilge ayı. "Bir arada asla tahmin edemeyeceğin tonların, yan yana gelince aslında ne kadar uyumlu olduklarını fark etmenin muhteşemliği bu." Tüm bunları dinlerken Puf'un yüzünde kocaman bir gülümseme vardı.

Somon Köftesi

Malzemeler

- 2 adet somon fileto (Derisi ve kılçığı alınmış)
- 1 adet soğan (ince doğranmış)
- 2 yemek kaşığı havuç (Rendelenmiş)
- 1 yemek kaşığı mısır unu
- 2 yumurta
- 1 çay kaşığı tuz
- 1 yemek kaşığı zeytinyağı

Hazırlanışı

Somonları robottan geçirin. Bir kap içerisinde hazırladığınız somon kıyması ile tüm malzemeleri karıştırın. Karışımı elinizle ufak toplar haline getirin. Yağlı kâğıt serdiğiniz fırın kabına yerleştirin ve önceden ısıttığınız fırında 180 derecede 15-18 dk. kadar pişirin.

DOĞA GÜNCESİ

Merhaba arkadaşlar, bugün sizi çok ama çok küçük olan karıncalarla tanıştırmak istiyorum.

Onları her an her yerde görebilirsiniz. Yolda, bahçede, odanızda mutfağınızda...

Binlerce karınca türü vardır. Karıncalar topluluk hâlinde hareket eder, birbirleriyle yardımlaşmayı severler.

Küçük olduklarına bakmayın, ağırlıklarının 10 katını kaldırabilecek kadar güçlüdürler. Yani neredeyse bir karınca 10 arkadaşını taşıyabilir.

Karıncaların gözleri çok iyi görmez. Evinden çıkan bir karınca yolunu bulmak için, yol boyu salgıladığı kokuyu takip eder.

Gece gündüz çalışabilirler. Yuvalarına taşıdıkları yiyeceklerin bir kısmını kış gelince afiyetle yerler.

Karıncalar yuvalarının kapısını güneye doğru yapar. Yuvadan çıkardıkları kumu, ya da toprağı kuzey tarafına yığarlar. Böylece soğuk havanın yuvalarına girmesine engel olurlar.

Karıncalar sudan hoşlanmaz ama kolay kolay da boğulmazlar. Bir karınca sürüsü suya düşerse eğer, kuru bir yer bulana kadar birbirinden ayrılmaz.

Bir karınca sürüsü gördüğünüzde birkaç dakika onları izlerseniz ne kadar hızlı hareket ettiklerini görebilirsiniz.

Şimdilik hoşça kalın.

Yazarı: Ayşe Kayıklık

Bu ayki durağımız Türkiye ile benzerlikleriyle de bilinen, makarna ve pizza deyince akla ilk gelen ülke: İtalya! Roma ve Vatikan maceralarımızı bu ay, Floransa ve Venedik'i ise gelecek ay anlatacağız. Bakalım İtalya'da neler neler yapmışız.

TARİHİN DERİNLİKLERİNDEN İTALYA

İstanbul'un Kardeşi: Roma

Roma İstanbul'a en çok benzettiğim şehir oldu. Benzetme sebebim coğrafi özellikleri veya bugünkü şartlarından ziyade tarihsel arka planıydı. Roma da İstanbul gibi pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış. Roma İmparatorluğu'nun yıkılması ile oluşmuş Doğu Roma İmparatorluğu veya bizim bildiğimiz adıyla Bizans İmparatorluğu'nun başkenti olan İstanbul ile benzer kültürel özellikleri taşımalarına şaşmamalı. Bu benzerliklerin en başında her sokağının tarihî bir esere ev sahipliği yapıyor olması geliyor. Yolda yürürken kazılardan çıkmış yapıları çok rahat görebilir, kendinizi yüzyıllar öncesinde yaşıyor hissedebilirsiniz.

Roma ile İstanbul arasındaki bir benzerlik de lezzetli yemekler yapan lokantaları. Onlar da bizim gibi hamur işini seviyorlar. Roma'ya geldiyseniz lezzetli makarnaların ve pizzaların tadını mutlaka çıkarın.

Trevi Çeşmesi

Roma'nın orta yerinde tamamen heykellerden yapılmış güzel bir çeşme var, bizimkiler adına aşk çeşmesi de diyorlarmış. Buraya arkanızı dönüp sağ elinizle sol omzunuz üzerinden para atıp dilek dilerseniz, dilediğiniz şeyin gerçekleşeceği söyleniyor. Günde 3000 avro kadar para atılıyormuş bu çeşmeye. İnanamadım. Söylediklerine göre paralar toplanıp fakirlere yiyecek alınıyormuş. Çok inanmasam da ben de dilek diledim tabii.

Kolezyum

Romalıların geleneksel gladyatör dövüşlerini izlemek için yaptıkları kocaman sahnelerine verdikleri isim kolezyum. Şu an İtalya'nın, özellikle de Roma'nın simgesi bu yapı. Dışarıdan görünüşü bile çok ihtişamlı olan bu yapıya girmek için yine uzunca bir kuyruk vardı. Hem kuyruk hem de içine girmek biraz korkuttu doğrusu. Romalıların zevklerini anlamak mümkün değil.

Ülke İçinde Bir Ülke: Vatikan

İtalya denince akla gelen yerlerden birisi de Vatikan. Vatikan aslında İtalya içinde ayrı bir ülke. Burası Katolik Hristiyanlarının merkezi ve ülkenin yöneticisi de Papa. Dünyanın en küçük ülkesi olan Vatikan yaklaşık 900 kişilik nüfusa sahip.

Vatikan'a girişte uzunca kuyruklar olduğu söylendiğinden sabah erkenden gittik bu minnacık yeri görmeye ama yine de kısa da olsa bir kuyrukta bekledikten sonra Vatikan'ın garip kıyafetli askerlerini geçip içeri girdik. Vatikan bir müze ve kilise bölgesi diyebiliriz. Bazilikanın tepesine çıkıp şehri tepeden gördükten sonra aşağı inip gezimize devam ettik.

Hazırlayan: Metco Animasyon Stüdyosu

HAVUÇ

Ben havuç! A, B, D ve E vitaminlerinin kaynağıyım. Süratle kan yapar ve sizi güçlendiririm. Eğer kansızlık çekerseniz sabah, öğle, akşam 1 çay bardağı havuç suyu içmek size çok iyi gelir. Ama isterseniz beni iyice çiğneyerek de yiyebilirsiniz.

Böylelikle dişleriniz de kuvvetlenir ve temizlenir. Karaciğeriniz de kuvvetlenir. Gözlerinizin iyi görmesini isterseniz sık sık havuç yemelisiniz. Ama havuç yerken kabuğunu soymayın, sadece güzel bir şekilde yıkayın yeter.

Havuçtan küçük küçük top tatlılar yapılır, hiç yediniz mi? Hemen annenizden bu küçük top tatlılardan isteyin bence, çünkü çook tatlılar.

BATMAN

Merhaba arkadaşlar! Babam, annem ablam ve ben yine yola çıktık. Hedefimiz Batman, yolumuz oldukça uzun. Babam bu uzun yol için güzel bir şarkı listesi hazırlamış, dinleye dinleye gidiyoruz. Bir yandan camdan manzarayı izliyor bir yandan da hayallere dalıyorum. Bakalım bu yolculuğumuzda bizi neler bekliyor?

NEREDE?

Tam kompozisyon yarışmasında birinci olduğumu ve bütün okulun beni alkışladığını hayal ediyordum ki ablamın sesi ile kendime geldim. Yine gideceğimiz yer ile ilgili araştırma yapmıştı ve öğrendiklerini bizimle paylaşmak istiyordu.

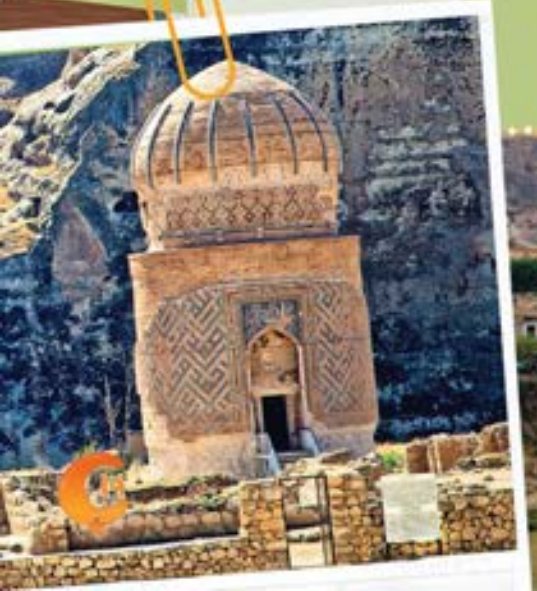
Uyuma Ömer! Burada yazdığına göre Batman'in komşu illeri Muş, Siirt, Bitlis, Mardin ve Diyarbakır imiş. Bunları unutmamamız lazım!

NE VAR, NE YOK?

Uzun süren yolculuğumuzun ardından Batman'a vardık. Şehre girerken yol boyu dinlediğimiz türkülye isim veren Malabadi Köprüsü'nden geçtik. Bu ünlü köprü dünyadaki taş kemerli köprüler içinde kemeri en geniş köprü olma özelliğine sahipmiş. Şehrin merkezinde bir süre dolaştıktan sonra civardaki tarihi yerleri görmek üzere yola çıktık.

Batman'da görmemiz gereken çok yer var. Elimizi çabuk tutmalıyız!

EN ESKİ, EN YENİ

İlk durağımız Hallan Çemi Höyüğü oldu. Kozluk ilçesinde bulunan höyük insanların yerleşik hayata geçiş yaptığı yerlerin başında geliyormuş. İkinci durağımız ise Kozluk Kalesi oldu. 4. yüzyıldan beri ayakta duran kale o yıllarda stratejik açıdan oldukça önemli bir üsmüş. Gezimizin ikinci gününü tamamen Hasankeyf'e ayırdık. Mağaraların,ören yerinin, Yol Geçen Hanı'nın ve Hasankeyf Kalesi'nin bizi nasıl etkilediğini anlatmaya sayfalar yetmez. Her adımda tarihin içinde yürüyormuş gibi hissettiğimiz Hasankeyf, bizleri resmen büyüledi. Bazen hayretten fotoğraf çekmeyi bile unuttuk.

ÇOK İLGİNÇ

Batman ilimiz bitki çeşitliliği ve doğa güzellikleri ile de ziyaretçileri cezbediyor. Sason Çayı mart ve nisan aylarında rafting sporu ile ilgilenen pek çok turisti ağırlıyormuş. Yaklaşık 30 kilometrelik bir parkur olan güzergâhta sporcular hem rafting yapıyor hem de doğa güzelliklerinin içinden geçiyormuş. Yüzlerce mağarası olan Batman mağara sporları, olta balıkçılığı, doğa yürüyüşü ve kış sporları için de tercih edilebilecek bir şehrimiz.

KİM VARMIŞ?

Kimler yok ki? Yönetmen Faysal Soysal, ses sanatçısı ve yetenek yarışması birincisi Emre Sertkaya, ünlü spiker Nermin Tuğuşlu, yazar Yavuz Ekinci, futbolcu Devran Ayhan, Mehmet Gönülaçar ve Nurullah Kaya Batman doğumlu imiş.

NE YESEK?

Batman'ın mutfağı da bizi tarihi gibi etkiledi. Çamurdan yapılmış ocaklarda pişirilen tandır ekmeğinin tadı damağımızda kaldı. Ayran çorbası, işkembe dolması, tırşık isimli türlü yemeği ve perde pilavı da unutamayacağım lezzetler arasına girdi.

Bakalım bir sonraki yolculuğumuz hangi şehrimize olacak?

CAN'IN EKRANI

Bu ay senin için Çin'den Finlandiya'ya, Antalya'dan Uluslararası Uzay İstasyonu'na kadar dünyanın dört bir yanındaki ilham verici haberleri derledim. Bakalım severek okuyacak mısın.

1

ZEYNEP CEMALİ ÖYKÜ YARIŞMASI BAŞVURULARI BAŞLADI

Günışığı Kitaplığı tarafından her sene düzenlenen Zeynep Cemali Öykü Yarışması'nın başvuruları başladı. Bu seneki teması "kararlılık" olan yarışmanın son başvuru tarihi ise 22 Mayıs 2018. Yarışmaya katılabilmek için 6. 7. veya 8. sınıf öğrencisi olmak ve temaya uygun özgün bir öykü yazmak gerekiyor. Başvurular yarisma@gunisigikitapligi.com adresinden yapılabilir.

2

GOOGLE MAPS İLE UZAY TURU

Uzay severlere müjde! Dünya'nın her yerini görebilmemizi sağlayan Google Maps, artık uzayı da ekranlarımıza getiriyor. Bundan böyle oturduğumuz yerden uzayda dolanabilir, Uluslararası Uzay İstasyonu'nun içini gezebilir, uyduların üzerindeki kraterlere verilen isimlerin kökenini öğrenebiliriz. Ayrıca, astronotların egzersiz yaptığı yerleri, ne tür yemekler yediklerini, deneyleri nerede yaptıklarını da görmek mümkün.

3

KULLANILMAYAN LASTİKLERİ GERİ DÖNÜŞTÜRMEK

Finlandiya, artık kullanılamaz hâle gelmiş araç lastiklerini petrole çevirerek hem çevreyi koruyacak hem de bundan ekonomik fayda elde edecek. Eski bir yöntemi ciddi anlamda geliştiren bir şirket, Finlandiya'nın Nokia şehrinde bir geri dönüşüm fabrikası kurarak burada yılda 8 bin ton atık lastiği doğaya zarar vermeden işlemeyi planlıyor.

Kaynaklar: www.dunyahalleri.com, www.yesilist.com

6

İYİ Kİ DOĞDUN TRT ÇOCUK

Senelerdir severek takip ettiğin TRT Çocuk kanalı 9. yaşını kutluyor. Yeni yaşında da sevdiğin çizgi film ve programların yeni bölümleri ile yepyeni programlar seninle olacak. Üstelik internet sitesi ve mobil uygulaması sayesinde TRT Çocuk artık her an yanında. Bunlar sayesinde dilediğin yerde istediğin çizgi filmi yeniden seyredebilir, TRT Çocuk kahramanlarıyla mobil oyunların keyfine varabilirsin. İyi ki varsın TRT Çocuk!

5

36 YENİ PANDA

Nesli tükenme tehlikesi yaşayan hayvan türlerinden biri de pandalar. Fakat güzel şeyler de oluyor. Çin'de yer alan Wolong National Nature Reserve adlı doğa koruma alanında 36 tane panda yavrusu dünyaya geldi. Böylece pandalar "tehlikede" kategorisinden çıkartılıp "hassas türler" kategorisine dâhil edildi. Bu yıl, toplam 42 panda yavrusu dünyaya geldi. Bunlardan 15 tanesi ikiz. Bugün, yeryüzünde 2 bin 60 tane panda var.

4

BU OKUL, ENERJİSİNİ GÜNEŞTEN ÜRETİYOR

Geçtiğimiz yıl Antalya'nın Kepez ilçesindeki Baraj Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde açılan "Yenilenebilir Enerji Teknolojileri" bölümü sayesinde öğrencilere güneş ve rüzgâr enerjisi teknolojileri eğitimi verilmesi amacıyla bir laboratuvar oluşturuldu. Laboratuvarda üretilen güneş panelleri sayesinde okulun enerji ihtiyacının bir kısmı karşılanabiliyor.

KİTAPÇININ KEDİSİ

Okuduğun kitapta bilmediğin bir sözcükle karşılaşınca ne yapıyorsun? Hemen sözlüğe mi bakıyor, sıkılıp kitabı mı kapıyor, yoksa o sözcüğü anlamaya mı çalışıyorsun? Kitap okudukça kelime hazinemizin gelişmesi için ara ara bilmediğimiz, duymadığımız kelimelere rastlamak çok iyidir. Böyle durumlarda önce sözcüğün anlamını cümleden çıkarmaya çalışmanı, bunu yapamadığın zaman ise sözlüğe bakmanı tavsiye ederim. Hadi şimdi bu ayın üç güzel kitabına geçelim.

Büyük Kutu Küçük Kutu

Yazan: Caryl Hart
Çizen: Edward Underwood
Marsık Kitap

+4 Yaş

Büyük kutu, küçük kutu, sade kutlu, süslü kutu... Kutuları kim sevmez? Ama en çok kediler sever! Bu kitapta da tıpkı benim gibi kutuları çok seven bir kedi ile yuvası bir kutu olan farenin hikâyesi anlatılıyor. Kedi ve kutu severler mutlaka okumalı.

Nerede Neden Nasıl

Hazırlayanlar: Jenny Volvovski, Julia Rothman ve Matt Lamothe

Hep Kitap

+11 Yaş

Bir şeyleri öğrenmek giderek kolaylaştı. Artık ödevlerini bile tek tuşa basarak yapabiliyorsun, değil mi? Peki her şeyi bilmek mümkün mü? Bilim insanlarının bile hâlâ sırrını çözemediği pek çok mesele var. İşte bu kitapta bu konulardan 75 tanesi, alanında uzman 75 farklı kişi tarafından kısaca anlatılmış, yanına da 75 farklı çizerin harika çizimleri eklenmiş. Tıpkı büyüklerimizin ansiklopedi okuması gibi sen de bu kitabı heyecanla okuyacaksın.

Nasreddin Hoca Nerede?

Yazan: Nursel Erdoğan

Çizen: Elif Balta Parks

Yapı Kredi Yayınları

+8 Yaş

Bir gün bilgisayar oyunu oynarken heyecandan kafanı kitaplığa çarpıp bir kitabın yere düştüğünü ve içinden minyatür bir Nasreddin Hoca'nın fırladığını hayal et. Yüzyıllardır fıkralarıyla bizi neşelendiren hoca, acaba 2017 senesinde yaşamaya başlarsa neler olur? Bu keyifli hikâye işte bunu anlatıyor.

Yazan: Murat Özyer
Çizen: Esra İlter Demirbilek

UZAY KÂŞİFİ GÖKAY

Hangisini seçsem acaba?

Hımm... 2024 yılında planlanan Mars seyahati için bir bilet. Güzel bir hediye olabilir...

Herkesin tatile ihtiyacı var. Sadece... Biraz vakit var, 7 yıl kadar.

Astronotlar için özel üretilen toz pasta. Kim biraz tatlıyı sevmez ki?

Bu pasta kremalıymış. Meyveli olması gerekiyordu.

Türk Havacılık ve Uzay Sanayiinin ürettiği Göktürk-1'in uzaydan çektiği fotoğraf!

Acaba şu muydum ben? Yoksa... İ ıh... Bu da bana benziyor...

Günün anlam ve önemine uygun bir hediye olmalı...
Ne hediyesiymiş bu oğlum?
Öğretmenler Günü için öğretmenime bir hediye bulmaya çalışıyorum anneciğim.
Ne yazık ki uzay, Öğretmenler Günü için bana bir fikir vermedi.
Bence öğretmenini en çok mutlu edecek hediye çalışkanlığın, terbiyen ve kültürün ile insanlık değerinin, vatan sevgisinin en değerli örneği olmandır.
Bütün uzayın en havalı Öğretmenler Günü hediyesi kesinlikle böyle olur!

Hazırlayan: Yeşilay

Bir İyilik Yap, Gönüllü Ol!

YEŞ
YEŞILAY
BİR LİRAN VAR MI?
Haydi o zaman broşürleri dağıtalım!
çevredekilere broşür dağıtırlar.
Dev yapbozlara yardım ederler.
Ertesi gün, sınıfta...
Dolu dolu bir gün geçirdik. Hem çok eğlendik hem de broşür dağıtarak insanları bilgilendirdik.
Kocaman yapbozu bitirdik.
Gönüllü olarak verdiğimiz desteklerle insanlara yardımcı olduk, onları mutlu ettik. Onlar mutlu olunca biz de sevindik. İnsanlara faydalı olmak isteyen herkes "gönüllü" olmalı!

ALİ GEL

Benim adım Ali. Ali Gel. Benim bir de kutum var. Ama bu sıradan bir kutu değil! Acayip Şeyler Kutusu. Çünkü elime bir kitap alıp içine girdiğimde, kendimi kitabın içinde buluyorum. Ha bu arada şu gördüğünüz de Kuş! O da konuşuyor!

Kaplanın Kuyruğu

Dünya gerçekten çok acayip bir gezegen. Neden mi? Ne zaman Kuş'la birlikte, "Hadi Acayip Şeyler Kutumuza atlayıp bir yerlere gidelim!" desek, nereye gideceğimize bir türlü karar veremiyoruz da ondan!

– Büyük Sahra'ya ne dersin?

– Daha geçen Gobi Çölü'ne gittik ya!

– Peki peki. Bak benim aklıma harika bir yer geldi ama sürpriz!

– Sürpriz mi? Sakın kötü bir sürpriz olmasın o?

– Gerçekten sürpriz. Hadi kutuya!

– Çok heyecanlıyım!

– Ben de, özellikle şeyleri göreceğimiz için.

– Neyleri?

– Gidince görürsün. Tabii biz onları gördüğümüzde umarım o şeyler de bizi görmez.

– Ne diyorsun, hiç anlamadım.

Kuşla birlikte kutuya girdik ve ben Yeryüzü Ansiklopedisi'nden az önce bulduğum yeri açıp okumaya başladım.

"Hindistan'ın Bengal bölgesi gezegenin en büyük kedileri olan Bengal kaplanları ile bilin..."

– Hayıııır! Ben iniyorum bırak beni, bırak!

– Kuş artık çok geç, sıkı tutuuuuuuuun!

Kendimizi sık ağaçlı, kocaman yapraklı, iri çalıların her yeri kapladığı bir ormanın ortasından geçen küçücük bir patikada bulduk. Önümüzde bir keçi ile bir çocuk vardı. Arkasında göz resimleri olan tuhaf bir şapka takıyordu. Seslenince döndü ve gülerek bize baktı.

– Hey merhaba! Benim adım Ali. Ali Gel. Bu da Kuş. Sadece Kuş!

– Benim adım da Bıragmatunba.

– Bıragma ne?

– Bıragmatunba!

– Buralarda kaplan var mı?

– Elbette! Burası Bengal!

Kuş o kadar huzursuz olmuştu ki bir an önce gitmemiz için adeta yalvarıyordu.

– Gidelim buradan! Hemen gidelim lütfen!

– Çok uzak yoldan geldik Kuş! Sabırlı ol biraz!

– Sanki bisikletle geldik!

Biragmatunba'nın keçisi patikanın kenarındaki otları yemeye başladı.

– Sen hiç kaplan gördün mü?

– Evet, bir keresinde gördüm. Kaplanlar harikadır.

– Harikaymış! Bir kediye asla güvenme demişler!

– Kuş lütfen...

– O söz öyle değil! Yani biz buralarda öyle söylemeyiz.

– Nasıl peki?

– Bir kaplanın kuyruğunu asla tutma! Eğer tutarsan sakın bırakma!

– Hahaha! Ne kadar komiksin Biragmatunba!

– Kim bir kaplanın kuyruğunu tutmak ister ki?

Biragmatunba benim yaşımdaydı. O zaman öğrenci olmalıydı.

– Sen okula gidiyor musun?

– Evet ve ben şair olacağım.

– Şair mi?

– Tıpkı Tagore gibi! Size bir şiirimi okuyayım mı?

– Harika olur!

"Kaplan! Kaplan! Kaplan!

Sanki gözleri camdan

Baktı bana ormandan!"

– Bu çok güzel bir şiir! Kuş, sence de öyle değil mi?

– İçimden bir ses, bir kaplanın bize baktığını söylüyor.

– Merak etmeyin yakınlarda bir kaplan olsaydı keçim böyle rahat rahat otluyor olamazdı.

– Bir şey sorabilir miyim? Neden ormanın içinde arkasında göz resimleri olan o komik şapka ile dolaşıyorsun?

– Kaplanlar için!

– Kaplanlar için mi?

Biragmatunba'nın arkasında göz resimleri olan şapkası gerçekten de kaplanlar içindi. Çünkü kaplanlar avlarına her zaman arkalarından saldırırlardı. Bu yüzden şapkanın arkasında göz resimleri vardı. Bir kaplan arkasından sessizce gelmeye kalksa, göz resimlerini görüp "Eyvah! Beni gördü, artık onu yakalayamam!" diye düşünürmüş.

– İşe yarıyor mu peki?

– Babam yaradığını söylüyor.

– Bana sorarsan bir kaplanı gördüğünde hemen suya atlamalısın çünkü kediler sudan hiç hoşlanmaz.

– Ama kaplanlar çok iyi yüzerler. Eğer bir kaplandan kaçmak için suya atlarsan sadece onun öğle yemeğini ıslatmış olursun!

– Vauuuuuuv! Ciddi misin sen?

– Kesinlikle!

– O zaman ağaca çıkmalı!

– Kaplanlar ağaca çıkabilir, üstelik metrelerce yukarıya zıplayabilirler.

– O zaman sen söyle ne yapacağız kaplanı gördüğümüzde?

– En iyisi onların bölgelerine hiç yaklaşmamak. O zaman korkmanıza gerek yok. Burada insanlara saldıran bütün kaplanlar, bunu hep kendilerini korumak için yapıyorlar. Çünkü insanlar onları yakalamak istiyor.

– Ama neden?

– Neden olacak onları avlayıp o güzel derilerinden elbise yapmak için. Bir de onları hayvanat bahçelerine satmak için!

– Bu çok zalimce!

– Kesinlikle! Bu yüzden zavallı kaplanların soyu tükenmek üzere.

Biragmatunba bize kaplanlar hakkında çok ilginç şeyler anlattı. Bir kaplanın çizgileri asla başka bir kaplanın çizgilerine benzemezmiş.

– Tıpkı insanların parmak izleri gibi.

– Evet, her biri eşsizdir.

Kaplanların soylarının tükenmek üzere olması Kuş'u bile üzmüştü. Biragmatunba ile vedalaşıp oradan ayrıldık. Eve döner dönmez ne yaptım biliyor musunuz?

Bengalli şair dostumun kaplanlı şiirini defterime yazdım. Ve yanına kaplan resmi çizdim.

Bu güzel kocaman kedilerin soylarının tükenmesini istemiyorum. Bizden sonra dünyaya gelecek çocukların da üzerinde kaplanların yaşadığı bir dünyada yaşamalarını istiyorum.

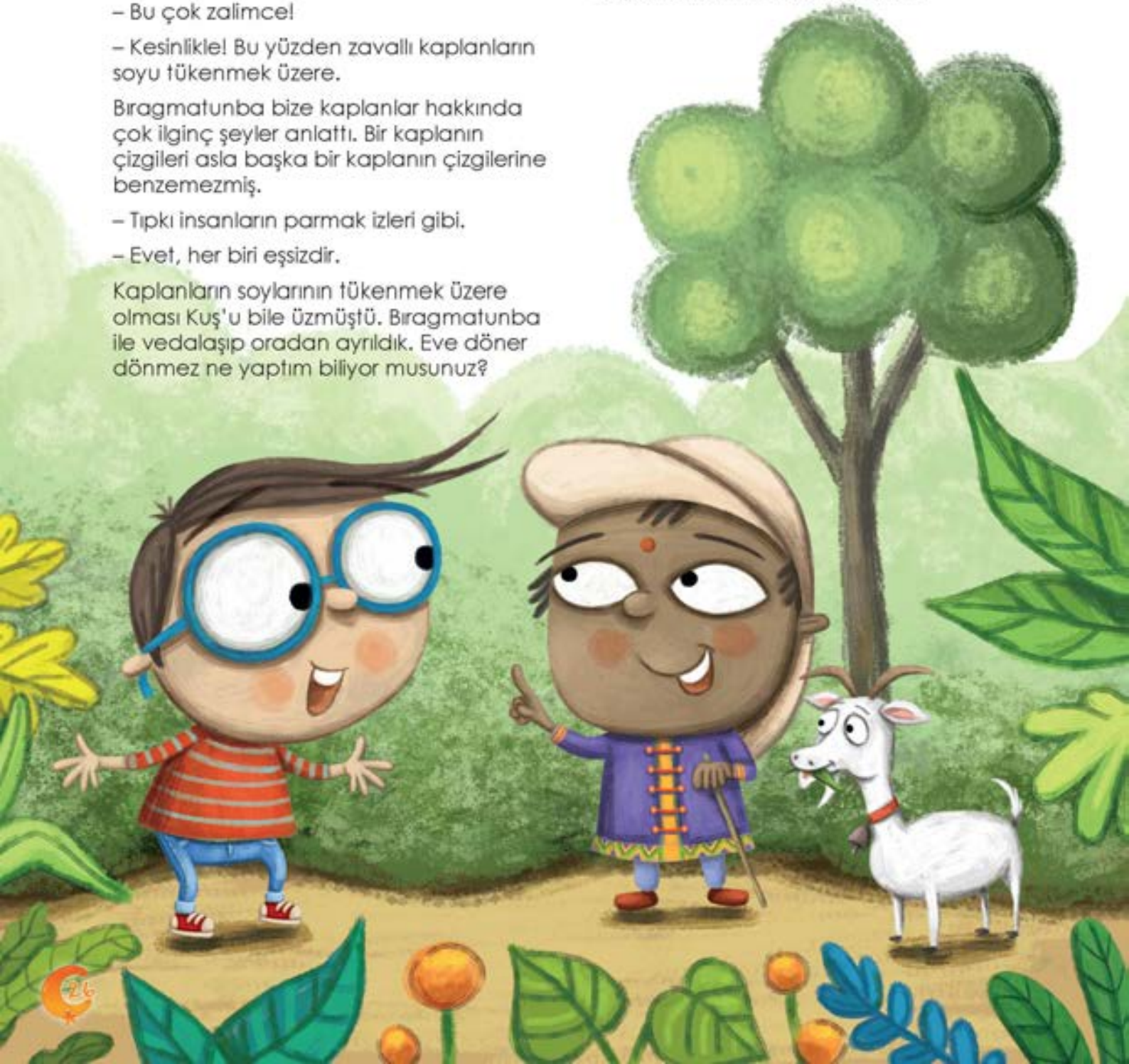
– Kuş Biragmatunba'nın kaplanlarla ilgili söylediği o söz nasıldı?

– Kaplanın kuyruğunu tutmakla ilgili olan mı?

– Evet!

– Eeeee! Hatırlamıyorum.

– Keşke zamanında not alsaydım!

Çizen: Aslan Tamjidi

"Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır, ancak Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır."

Mustafa Kemal Atatürk

SENDEN KAÇMAZ

Çizen: Yunus Yıldız

YAŞASIN OKULUMUZ

Aaa şuraya bak, okulda bir karmaşa, bir karışıklık. Galiba öğle arası bitmiş, herkes sınıflarına yerleşmeye hazırlanıyor. Bizim TRT Çocuk kahramanları da okula gitmiş baksana. Bu karışıklığın içinde onlar da var aslında. Ama nerdeler? Ben göremiyorum, peki ya sen? Biraz daha dikkatli bakarsak görebilir miyiz sence? Hadi deneyelim!

KÜTÜPHANE

Hazırlayan: İBİ Kelebek Animasyon Stüdyosu

İBİ İLE KEŞFEDİYORUZ

Herkese merhaba! Bu sayımızda karıncaların ilginç dünyasını keşfetmeye ne dersiniz?

KARINCALAR

Karıncalar, dünya üzerinde hemen hemen her bölgede bulunmaktadır. Bunun nedeni, vücut yapılarının farklı ekosistemlere uygun olmasıdır. Tüm böcekler gibi karıncaların da altı bacağı vardır. Sarı, kırmızı, kahverengi, yeşil, mavi ve mor renkte olabilirler. Karıncalar koloni denilen topluluklar hâlinde yaşarlar. İş bölümü yaparak kusursuz bir düzen sağlarlar ve aralarında rekabet yoktur.

Günaydın!

Günaydın, sevgili arkadaşım!

Seslerle, kimyasal kokular bırakarak ve duyargalarıyla dokunarak iletişim kurarlar.

Ağırlığımızın kat kat fazlasını kaldırabiliriz.

Doğadaki kusursuz mimarlardan biri de arılar, kuşlar ve kunduzlar gibi karıncalardır. Yağmur yağdığında yuvanın girişleri kapatılır ve su dolması önlenir. Yuvanın içinde yiyecek deposu, yavruların özenle bakıldığı kreş, ana kraliçenin odası ve çöplük gibi bölümler bulunur. Kasım ayı sonunda kış uykusuna yatan karıncalar mayısta uyanırlar.

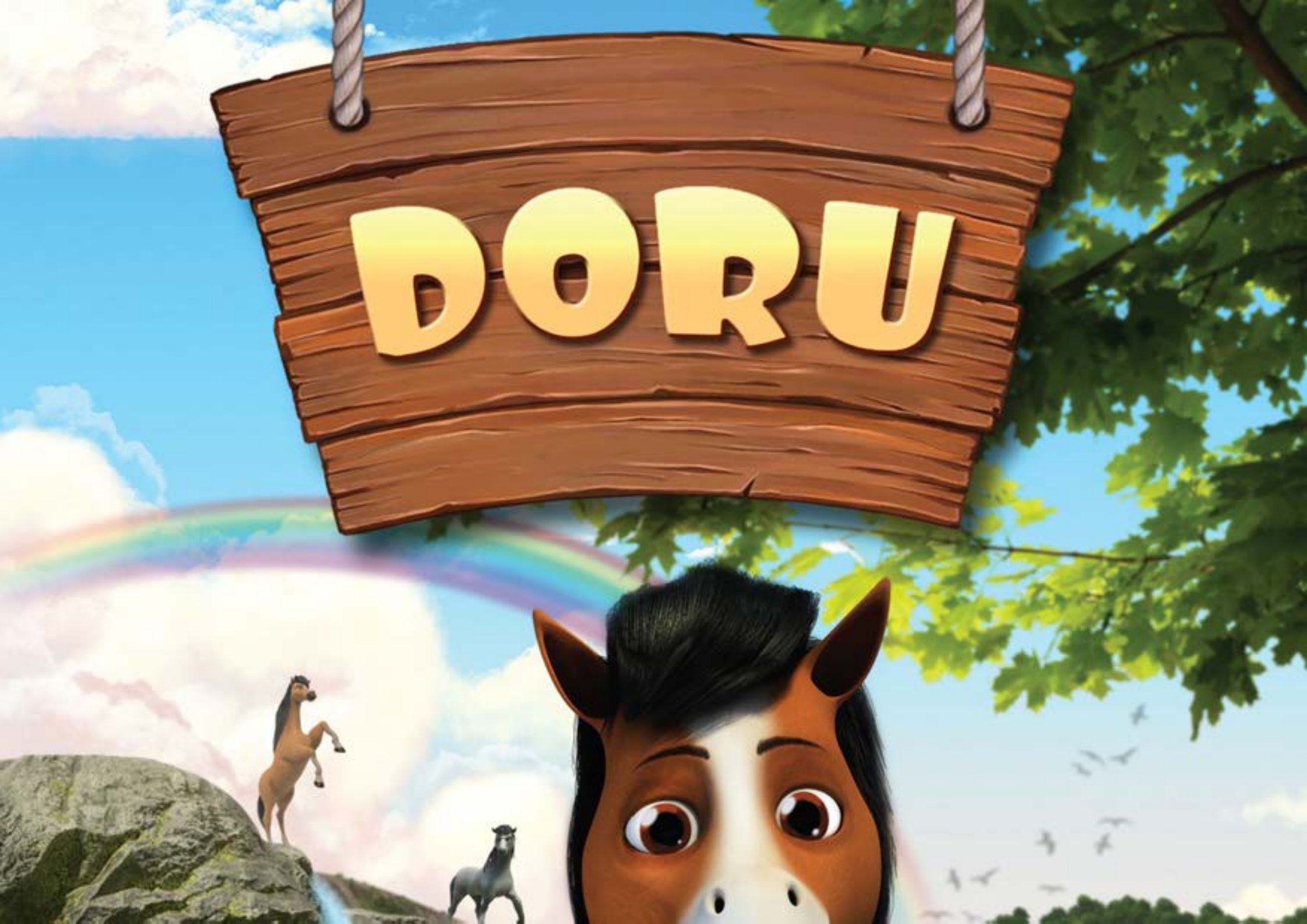
Bizim daha birçok ilginç özelliğimiz var.

O kadar çok bilgi bu sayfaya sığmaz değil mi? Ha ha!

TRT
ÇOCUK
DERGİSİ

TRT
ÇOCUK
DERGİSİ

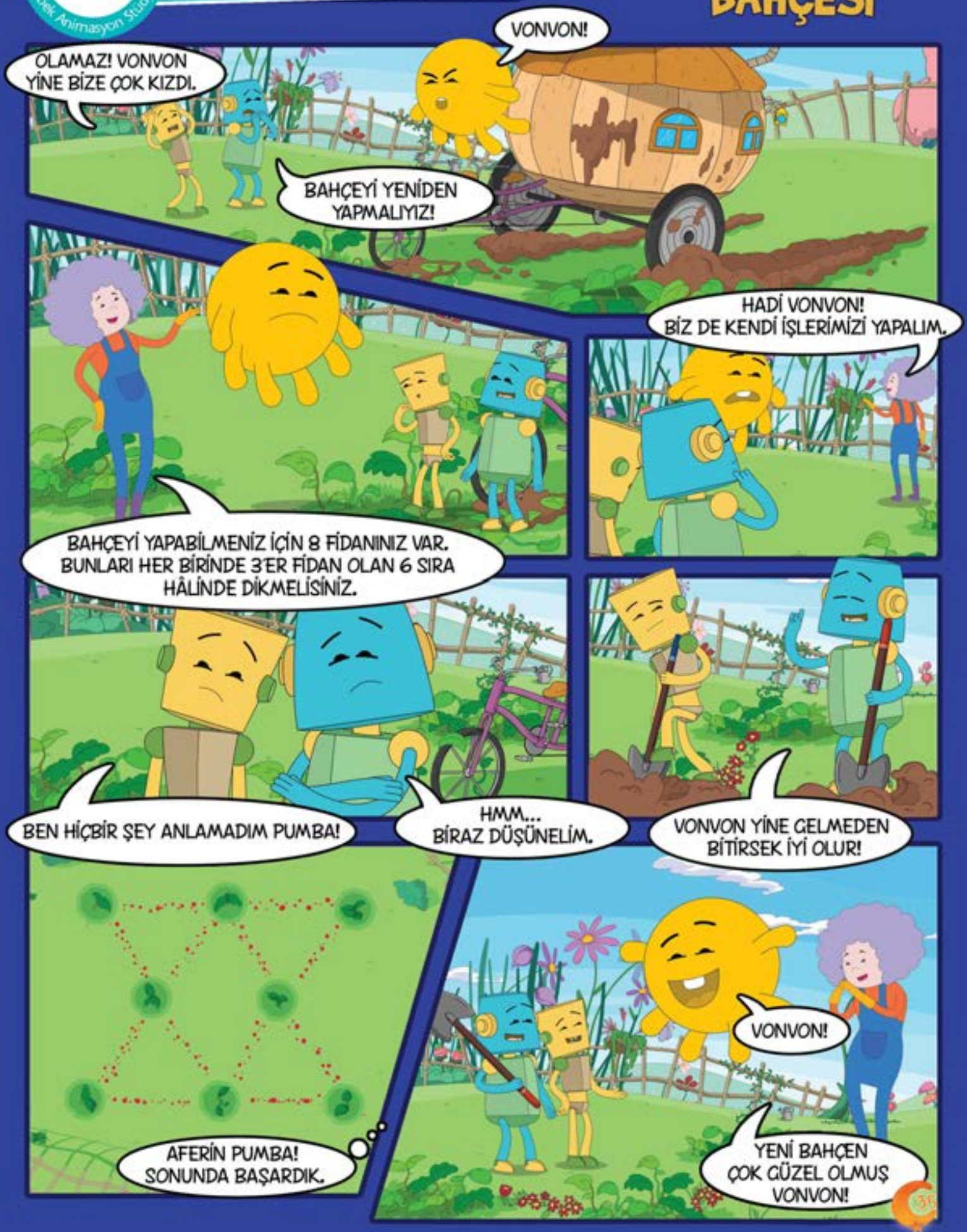

Niloya
NiLOYA

DORU

Hazırlayan: ibi Kelebek Animasyon Stüdyosu

HOPPA'YLA CETVELSİZ SORULAR

VONVON'UN BAHÇESİ

Yazan: Gökçe Özder

İCAT NASIL YAPILIR?

Bu sabah mutfağa gittim, babam tavada yumurta pişirirken bir yandan da tost makinesinde ekmek kızartıyordu. Annemi ise yatak odasında ütü yaparken buldum. Ocak, tava, tost makinesi, ütü, ütü masası, kaşık, çatal, kalem, kâğıt... Çevremizde gördüğümüz her şey aslında bir ihtiyacı karşılamak için, biri ya da birileri tarafından icat edilmiş nesneler. Örneğin biri, limon, portakal gibi meyveleri elle sıkmanın zorluğunu düşünüp narenciye sıkacağını icat etmiş. Bir başkası ise uzaktakilerle haberleşmek için telefonu. Bir şey icat etmek çok da zor değil. Yeter ki istekli ve sabırlı ol. Şimdi sana bir icat yapabilmen için gerekli olan şeyleri adım adım anlatacağım. Sonrasında sen de tıpkı benim gibi bir mucit olabilirsin.

BİR SORUNUM VAR

İcat yapmak için gerekli olan en önemli şey bir sorununun olması. Evet evet, yanlış duymadın, bir sorunun olmazsa yeni bir şey üretemezsin. Çevrene bir bak bakalım, senin hayatını zorlaştıran, sana engel olan neler var, bunlar için nasıl çözümler bulabilirsin? Biliyor musun, bütün mucitler icatlarını bu şekilde yapmışlar. Örneğin, başarılı bilim insanı Canan Dağdeviren dedesini kalp yetmezliğinden kaybettikten sonra onun gibi hastalar için neler yapılabileceğini düşünmüş ve giyilebilir kalp pilini icat etmiş.

NE YAPABİLİRİM?

Artık bir sorunun olduğuna göre en zor işi hallettin demektir. Şimdi sıra bu sorunu nasıl çözebileceğini düşünmekte. Bunu yaparken çevrende gördüğün birbiriyle alakasız nesnelerden yardım alabilirsin. Tıpkı benim yaptığım gibi! Hatırlarsın belki, ben de bir şemsiyeyi ters döndürerek onu bir yaprak toplayıcısına çevirmiştim ya da bisikletimi yürüyen bir bandoya! Tıpkı bunun gibi sen de alakasız nesneleri bir arada kullanarak icadın için fikirler üretmeye ne dersin?

DOĞADAN VE TARİHTEN İLHAM AL

İcadın hakkında düşünürken doğadan ilham almayı unutma. Bunun için keşif yürüyüşleri yapabilir ya da ansiklopedi ve kitaplardan hayvan ve bitkileri derinlemesine araştırabilirsin. Biliyor musun, uçakların kanatları, uçan hayvanların kanatlarından ilham alınarak yapılmış. Biz de bu sayede tıpkı kuşlar gibi uçabiliyoruz. Gemilerin pruva yani uç kısımları ise yunus balıklarının ağız yapısından ilhamla tasarlanmış. Dahası, güneş panelleri de ayçiçeklerinden esinlenilerek icat edilmiş. Bunun gibi daha nice icat var. Hem bunları araştırıp öğrenerek hem de mucitlerin yaşam öykülerini okuyarak kendini daha da geliştirebilirsin.

BÜTÜN OLASILIKLARI DÜŞÜN

Bir mucidin defteri ve kalemi olmadan olmaz. Bunları kullanarak düşünmeye başla ve beyin fırtınası yap. Nasıl bir şey icat edebilirsin? Hayal et, yaz, çiz... Ama hemen öyle ilk bulduğun icadı yapmaya çabalama. Bu icadın ne gibi aksayan yönleri olabileceğini düşün. Daha ucuz ve pratik nasıl yapılacağını bulmaya çalış. Aksayan kısımları ne şekilde düzeltebileceğini keşfet. Bütün bunları yaparken güvendiğin insanlarla fikir alışverişi yap. Ölç, biç, hesapla ve işte icadının taslağı hazır bile! Şimdi yalnızca maharetini kullanmalı ve icadın yapımına başlamalısın.

SABIRLI OL

Şimdi sıra, icadını yapmakta. Ama hemen öyle ilk denemede olacak sanma. Elbette zorlanacak, pek çok hata yapacaksın. Yeter ki nerede hata yaptığını bul, bir sonraki denemede ise o hatayı yapmamaya gayret et. Hani Edison hakkında meşhur bir anekdot vardır, bilir misin? Kesin duymuşsundur canım, duymadıysan da ben anlatayım. Ampulün mucidi olan Edison onu icat etmek için 1000 farklı deneme yapmış. Her deneyde bir önceki hatasını düzelterek sabırla çalışmış ve sonunda amacına ulaşmış. İşte bu yüzden bir mucit mutlaka sabırlı olmalı, öyle hemen pes etmemeli.

TAM DA HAYALİMDEKİ GİBİ

Nihayet icadın hazır! Bir sağına soluna bak bakayım, eksiği, gediği var mı diye. Baktın mı? Yok mu? Yoksa tam da istediğin gibi sorununa çare oldu mu? İşte bu harika! Bunu sen düşündün, sen tasarladın, sen yaptın! Demek ki sen de benim gibi bir usta oldun. Şimdi icadınla gurur duyabilirsin. Ta ki yeni bir sorun edinene kadar!

Yazan: Doğukan İşler
Çizen: Yunus Yıldız

Atatürk'ün Ebedî İstirahatgâhı Anıtkabir

Yine aylardan kasım... Kasım ayı denilince, akla gelen ilk kişi, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ulu önder Mustafa Kemal Atatürk elbette. Bu nedenle, Atatürk'ün ebedî istirahatgâhı olan Anıtkabir'i ziyaret ediyoruz biz de bu ay.

Hepinizin bildiği üzere Mustafa Kemal Atatürk, 10 Kasım 1938 tarihinde İstanbul'da, Dolmabahçe Sarayı'nda hayata gözlerini yumdu. Sonrasında, Türk milletinin Atatürk'e karşı duyduğu büyük saygı ve minnettarlığının bir ifadesi olarak, bir anıt mezar fikri ortaya çıktı. Hükûmet tarafından tarafsız bir jüri oluşturularak, bir proje yarışması yapıldı. Bu yarışmanın birincisi, İTÜ Mimarlık Fakültesi hocalarından Prof. Dr. Emin Halid Onat ile Doç. Dr. Ahmet Orhan Arda'nın projesi oldu. 1944 yılında başlayan Anıtkabir'in inşası dokuz yıllık bir süre sonunda, 1953 yılında tamamlandı.

Anıtkabir, üç bölümden meydana geliyor: Yol, avlu ve şeref salonu. Yolun uzunluğu 180 metre. İki yanında aslan heykelleri, meşaleler ve servi ağaçları dikilmiş. "Aslanlı yol" olarak da bilinen bu yolun ucunda avlu yer alıyor. Avlunun çevresinde ise on tane kule var. Bu kulelerin isimleri: Müdafaa-i Hukuk, Cumhuriyet, İnkılâp, İstiklal, Hürriyet, 23 Nisan, Barış, Zafer, Misakımillî ve Mehmetçik kuleleri.

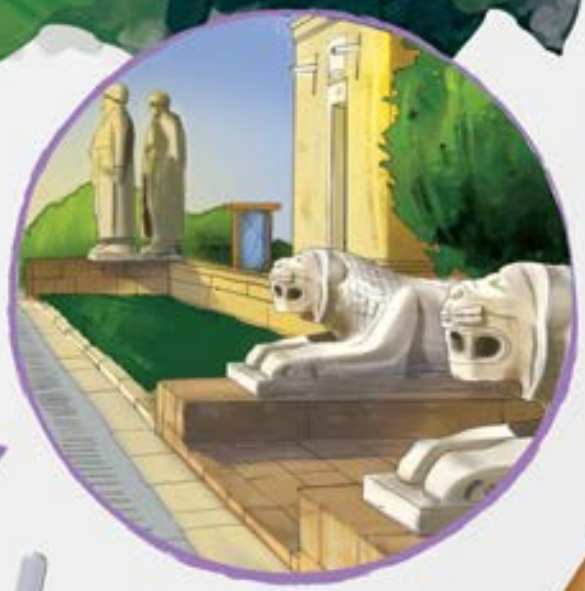
Avlunun sol ucunda kabir kısmı yer alıyor. Bunun içindeki şeref salonunun yüksekliği 20 metre, eni 32 metre, boyu ise 60 metre. Tavanına altın mozaikle Türk motifleri işlenmiş. Salonun gerisindeki pencerenin önünde sembolik bir lahit yani mezar bulunuyor. Asıl mezar ise bu lahdin altında.

Neden?

Anıtkabir'in bulunduğu yer olan Anıttepe, adını Anıtkabir'den alır. Eski ismi "Rasattepe"ymiş. Çünkü burada rasat, yani gökyüzü incelemeleri yapılıyormuş. Ankaralılar ise buraya "Beştepeler" diyormuş, çünkü MÖ 12. yüzyılda yaşamış olan Frig medeniyetine ait tümülüsler, yani mezar tepeleri bulunmuş burada. Kazılarda ortaya çıkan tüm bu tarihî eserler, şu anda Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde sergileniyor.

Ne Zaman?

Mustafa Kemal Atatürk'ün naaşı, 21 Kasım 1938 tarihinde, Etnografya Müzesi'ndeki geçici kabrine konulmuş. 10 Kasım 1953 tarihinde, yani ölümünün 15. yılında ise buradan alınarak büyük bir tören ile ebedi istirahatgâhı olan Anıtkabir'e defnedilmiş.

Yazarı: Sevda Dursun Ünlük

MODERN ZAMANIN Evliya Çelebi'si

Seyahat etmeyi çok severim, peki ya siz? "Kim sevmez ki." dediğinizi duyar gibiyim aslında. Fırsat buldukça bir yerlere gideriz ailemle. Ama biliyor musunuz bunu iş olarak yapanlar da var. Onlara "seyyah" deniyor. Şöyle bir baktım da meğer çok eski bir geçmişi varmış bu işin. Tarihte bir Evliya Çelebi'miz var bizim, at Köheylan ile gezmiş dolaşmış. Bir de Batı'da Marco Polo var. Bunlar en bilinenleri. Tabii bu bahsettiklerim yüz yıllar öncesinde. Günümüzde ise biraz daha kolay seyyahların işi. Ben de sizler için bir seyyahla konuşmak istedim bu ay ve şu an dünyanın öbür ucunda seyahat hâlinde olan **Gürkan Genç**'e ulaştım. O bir seyyah. Tüm dünyayı dolaşıyor ve gördüklerini, izlenimlerini bizlerle blogu ve Instagram sayfası üzerinden paylaşıyor. Şu an Güney Amerika'da olan Gürkan abi hem de bisikletiyle geziyor dünyayı, biliyor musunuz? Onunla konuşmak için Güney Amerika'ya gitmek isterdim ama şimdilik gidemedim, bunun yerine teknolojiden faydalandım.

Gürkan abi seyyah kimdir?

Gürkan Genç: Seyyah bir noktadan başka bir noktaya yürüyerek veya çeşitli ulaşım araçlarını kullanarak giden (bisiklet, motosiklet, araba, otobüs, uçak vb.) ve bu süreç içinde yaşadıklarını fotoğraflayan, videoya çeken, yazan kişiye denir.

Nasıl seyyah olunur?

Gürkan Genç: Seyyahlık doğuştan olunur mu bilmiyorum. Fakat bu olay için bir yaş kısıtı yok. Çocukken de, 70 yaşına geldiğinizde de seyyah olabilirsiniz. Bunun bir okulu yok. Fakat başka seyyahların anılarından, yaşayışlarından örnek alıp kendi yolunuzu çizebilirsiniz.

Siz nasıl seyyah oldunuz?

Gürkan Genç: Yurt dışına ilk çıkışım 31 yaşında oldu, o da bisikletimle Türkiye'den Japonya'ya giderken. Yani o yaşıma kadar yurt dışına hiç çıkmamıştım. Hatta ne bisiklet tamir etmesini biliyordum ne de çadırda kalmasını, kamp kurmasını. Zaman içinde her şeyi yolda öğrendim. Japonya'ya doğru pedallarken yaşadıklarımı yazdım ve fotoğrafladım. Zaman içinde insanlar bana "seyyah" demeye başladı. Ben de sanırım seyyah oldum.

Seyyahlığın en zor yanı ne?

Gürkan Genç: Yukarıda saydığım gibi, seyyahlar ulaşımları için çeşitli araçlar kullanırlar hatta geçmişte de binek hayvanları kullanılırdı. Hepsinin kendine göre zor yanları var. Hatta yürüyerek gezmenin bile çok zor ve tehlikeli yanları olabiliyor. Benim için en zor yan, başıma bir şey geldiğinde yardıma gelecek kimsenin olmayışı. Çünkü çoğunlukla dağlarda geziyorum. Hastalanırsam veya sakatlanırsam düştüğüm gibi geri kalkmak zorundayım.

Seyyahlığın en keyifli yanı ne peki?

Gürkan Genç: Seyyahlığın en keyifli yanı, içimdeki merak ve keşfetme arzusu. O hiç bitmiyor. Her ülkenin insanı ile tanışıyorsun, onların kalbine dokunuyorsun, onlar da aynı şeyi yapıyorlar. Herkesin hikâyesi, hayalleri farklı. Kitap okumayı çok seven biriyimdir. Her insanın hikâyesi de bana ayrı bir kitapmış gibi geliyor.

Bir seyyahta bulunması gereken en önemli özellikler nelerdir?

Gürkan Genç: Öncelikle araştırmasını, okumasını sevmeli, yapacağı seyahat hakkında bilgi toplamalı. Sonrasında azimli olmalı, gittiği yoldaki zorluklara göğüs germeli, hemen pes etmemeli. Yeniliklere açık olmalı. Keşfetmeyi sevmeli. Bir yola bağlı kalmamalı. Çevresinde ne var ne yok bakmalı. Başına kötü bir şey geldiğinde hemen pes etmemeli. Sakin ve sabırlı olmalı.

Siz bir de bisikletle seyahat ediyorsunuz. Bu ayrıca zor olmalı, neden bisikleti tercih ettiniz?

Gürkan Genç: Bisiklet doğayı kirletmeyen, dünyayı gezerken tüm eşyalarımı taşıyacak kadar güçlü, bir noktadan diğerine götürürken çevreyi en iyi şekilde bana gösterecek muhteşem bir ulaşım aracı. Bu yüzden bisiklet

Bir adı var mı bisikletinizin?

Gürkan Genç: Olmaz mı? "Kara İnci" diyorum ben ona.

Güzel isimmiş doğrusu. Peki, nasıl geçiyor bir gününüz, anlatır mısın Gürkan abi?

Gürkan Genç: Bisikletle seyahat etmenin zorlukları olduğu kadar güzel yanları da var. Her gün bir noktaya varmak için pedallıyorum. Eğer çok yorulursam yorulduğum noktanın çevresinde çadırımı kuracak yer arıyor, bulduğumda da orada kalıyorum. Yemeğimi yapıyor, sonrasında kitap okuyorum. Yağmurlu ve karlı havalar için de eğer doğru ekipmanlarınız varsa oldukça keyif alırsınız.

Doğru ekipman dediniz de aklıma geldi. Bir seyyahın yanında bulunması gereken eşyalar nelerdir?

Gürkan Genç: Fotoğraf makinesi, notlarını tutacağı bir not defteri veya bilgisayar ya da ses kayıt cihazı. Bizim gibi gezenlerin yanında ise çakı, pusula veya GPS sistemi, biraz misina, yazlık-kışlık kıyafetler, kamp malzemeleri, elektronik cihazlar, bisikletin yedek parçaları, birkaç günlük yemek mutlaka bulunmalı.

Rotanızı nasıl, bunu neye göre belirliyorsunuz ve ne kadar zaman geziyorsunuz?

Gürkan Genç: Ülkelere girdiğimde herhangi bir rotam yok, bir sonraki ülkenin sınırına giderken canım nereye doğru gitmek isterse, gözüme neresi güzel gözükürse oraya gidiyorum. Her ülkede en az 3 ay vakit geçiriyorum. Birkaç ülkede 5-6 ay geçirdiğim de oldu. Ülkenin hemen her yerini geziyorum.

Bilmediğiniz, tanımadığınız kültürlere, coğrafyalara nasıl uyum sağlıyorsunuz?

Gürkan Genç: Dünyanın neresine giderseniz gidin suratınızda bir gülümsemeyle ve candan bir selamla bütün kapılar sizlere açılır. Her dili bilmemizin imkânı yok. Fakat el kol hareketleri ile vücut dilimle ve işaretlerle birçok toplumla iletişime geçtim ve evlerinde misafir oldum.

Arkadaşlarımız günün birinde seyyah olmak isterlerse nelere dikkat etsinler, kendilerini nasıl geliştirsinler?

Gürkan Genç: Günümüzde hemen hemen her ülkede İngilizce konuşuluyor. Bu yüzden yabancı dil çok önemli. Evet, hiç konuşmadan dünyayı gezebilirsiniz o zaman bir turist olursunuz. Gittiğiniz ülkenin kültürünü anlamak için yaşayanı ile konuşup arkadaş olmanız önemli. Seyyahlık gördüğünüzü başkaları ile görsel ve yazılı olarak paylaşmak demektir, tecrübelerinizi başkalarına aktarmak demektir. Bir de hayalinız ne olursa olsun hiç önemli değil yeter ki o hayalinizi bir gün gerçekleştireceğinize inanın. Boş verin başkalarının dediklerini ve hayalinizin peşinden koşun.

Yazarı: Fatma Hazal Türkkol
ATLETİK AKIN

KARLI DAĞLARIN ARKADAŞI OL

Kayak, kar üzerinde batmadan kayarak gidebilmeyi sağlayan araçlara verilen isim. Bu araçları kullanarak yapılan spor da aynı isimle anılıyor. Kayak, kış mevsimi gelip lapa lapa kar yağmaya başladığında, yepyeni bir tatil fikri olarak hemen aklıma geliyor. Bembeyaz kar üzerinde, rüzgâr gibi kayıp gitmenin zevkini tatmayı kim istemez ki?

Kar yumuşacık, batmadan kaymak için bir araca ihtiyaç var. İşte o aracın ismi kayak. Kayaklar yassı ve uçları kıvrık olarak tasarlanıyor. Böylece kara saplanıp kalmıyorlar.

Kayarken dengeni sağlamak, düşmemek ve istediğin yöne gidebilmek için de baton almak gerekiyor. İki uzun asa şeklinde olan batonlar, kayakçılara istedikleri kadar hızlı gidip yön değiştirebilmelerinde yardımcı oluyor.

Kayak yapmak için merkezler var. Burada isteyenler bir eğitimciyle birlikte veya yalnız başına kayabiliyor. Önce soğuktan etkilenmemek için kalın kıyafetler giyiliyor. Etraf bembeyaz. Kayakçıların gözleri bu beyazlıktan etkilenmesin diye özel bir de gözlük takmaları gerekiyor. Kayakları ayaklarına bağlayıp ellerine de batonlarını alan kayakçı için her şey hazır. Haydi! Batonlardan güç alarak öne doğru hızla it kendini!

Ülkemizde kayak yapmak için merkezler olduğunu söylemiştim. Bursa Uludağ, Ağrı Bubi Dağı, Ankara Elmadağ, Bolu Kartalkaya, Erzurum Palandöken, Kayseri Erciyes bu merkezlerin en çok tercih edilenleri. Çünkü dağlık alanlardaki eğimin de yardımıyla kayakçılar, heyecanlı ve macera dolu bir yolculuğa çıkabiliyor. İşte başladıiiim!

Aklınıza "Acaba bu spor nasıl bulunmuş?" diye bir soru gelebilir. Ben de bunu merak edip biraz araştırdım. Bilim insanları ilk kayakların bundan 5 bin yıl önce yapıldığını bulmuş. Sibirya, Moğolistan gibi sürekli kar altında olan yerlerde yaşayan insanlar karda rahat yürümek için çözümler ararken ince tahtaları ayaklarına bağlamaya başlamış. Norveç, İsveç ve Finlandiya gibi ülkelerde önceleri rahat yürüyebilmek için bir ulaşım aracıymış. E tabii zamanla bazı kullanıcılar ustalıklarıyla dikkat çekmeye başlamış. 1800'lü yılların başında da yavaş yavaş spor olarak kabul edilir olmuş.

Ülkemizdeki ilk kayaklar da 1914 yılında yapılmış. Yani tam 103 yıl önce. İstanbul'da, Haliç kıyısındaki atölyesinde bir marangoz, tahtalardan yaptığı kayakları önce Erzurum'a, oradan da Kafkas cephesine ulaştırmış. 30 tane asker de bu kayakları kullanmayı öğrenerek hızlı bir şekilde gitmek istedikleri yerlere gidebilmeye başlamış.

EVLİYA ÇELEBİ

Yazan: Nefise Atçakarlar
Çizen: Volkan Yenen - Okan Yenen

Sevgili arkadaşlar. Size ünlü gezgin Evliya Çelebi'nin hayatını ve akıl almaz maceralarını anlatacağım.

1611'de Osmanlı Devleti'nin başkenti İstanbul'da doğdu.

Aramıza hoş geldin oğlum. Senin adın Evliya olsun.

Babası Mehmet Zıllî Efendi, Saray'da kuyumcubaşı olarak çalışıyordu.

Yine çok güzel bir yüzük tasarlamışsınız kuyumcubaşım.

Umarım bu yüzüğü kullanan da çok beğenir.

Küçük Evliya pek meraklıydı. Araştırma, inceleme yapmaya bayılırdı.

Bu taş, diğer taşlardan farklı. Hem parlıyor hem de yapısı çok ilginç.

Üstelik çalışkandı.
Şu tarih kitaplarını okumaya bayılıyorum.
Küçük yaşta hafız oldu.
Çocuklar, bugün Evliya hafızlığını tamamladı. Hepiniz onu tebrik edebilirsiniz.
Ney üflemeyi öğrendi.
En büyük hayali bütün dünyayı gezmekti.
Aaaah bir fırsat olsa da şöyle bütün dünyayı gezsem.

Gezmeye önce en yakından, Anadolu'dan başlamak istiyordu.
Akdeniz kıyılarına gitsem. Nasıl yemekler yaparlar, ne giyerler, şehirleri nasıldır, insanları nasıldır, araştırsam.
Genç bir delikanlı olduğunda zamanındaki en iyi üniversite olan Enderun'a gitti.
Oğlum aferin, bakıyorum da Enderun'da çok başarılı oldun.
Sayende babacığım.
Evliya Çelebi'nin teyzesinin oğlu Melek Ahmet Paşa, sarayda çalışıyordu. Bir gün, genç Evliya'yı, padişah 4. Murat'la tanıştırdı.
Sultanım. Bu delikanlı benim teyzemin oğludur. Sesi çok güzeldir. Çok güzel ezan okur.
Evliya heyecan içinde padişahın karşısında ezan okudu.

Padişah onun sesini çok beğendi.
Sesin çok güzelmiş evladım. Sana sarayda görev versinler de sen burada çalış.
Artık Evliya hem okuyor hem çalışıyor hem de yabancı diller öğreniyordu.
Evliya bir yandan da dünyayı gezme hayalleri kurmaya devam ediyordu.
Anadolu'yu gezmeyi bitirince Avrupa'ya, Afrika'ya da giderim..
Bir gün öyle güzel bir rüya gördü ki daha sonra rüyada gördüğü kimselerin hepsini ziyaret etti. Artık onu maceralarla dolu bir hayat bekliyordu.
Ben hayatımda hiç bu kadar güzel bir rüya görmemiştim.
DEVAM EDECEK

Yazan: Fatma Hazan Türkkol

Buzulların Sevimlisi FOK

Merhabaa! Sesin nereden geldiğini bulamadınız mı? Buzun altındayım. Hooop! İşte çıktım. Ben fok, kuzey ve güney kutup bölgelerinde yaşayan sevimli canlı. Aaa! Hemen şaşırmayın. Siz kendinizi sevimli bulmuyor musunuz?

HEM KARADA HEM DENİZDE

Benimle tanışmak için uzak yollardan gelmişsiniz. Ben de en kalın buzun üzerinde size ailemden bahsedip sizi buzlar arasında bir gezintiye çıkartmak istedim. Bazı yerlerde "ayı balığı" olarak da anılan foklar hem karada hem denizde yaşayabilir. Yani biz foklar çok iyi birer yüzücü olduğumuz gibi karada da rahatlıkla yaşayabiliriz. Günümüzün büyük bir kısmını denizde geçiririz. Çünkü deniz canlılarıyla besleniriz.

KULAKLI VE KILLI

Ben kulaklı fok ailesindenim. Bir de kıllı foklar var. Bilim insanları biz fokları, kıllı ve kulaklı foklar diye iki gruba ayırıyor. Kıllı fokların kulakları sadece birer delikten oluşur ve yüzgeçleri kısacıktır. Benim gibi kulaklı fokların ise ismimizden de anlaşıldığı gibi kulaklarımız ve uzun yüzgeçlerimiz var. Uzun yüzgeçlerimiz karada daha hızlı hareket etmemizi sağlıyor. Çünkü onları ayaklarımızmış gibi kullanabiliyoruz.

BOY VE AĞIRLIK FARKI

Biz foklar, iki gruba ayrılmış olsak da birbirimize çok benzeriz. Size bir sır vereyim mi? Vücut yapımızın tersine ağırlıklarımız ve boylarımız birbirimize hiiiç benzemez. Fokların boyları 1 metre 80 santim ile 4 metre arasında değişir. E tabii ağırlıklarımızın da 50 kilo ile 2 buçuk ton arasında değiştiğini hemen tahmin ettiniz. Kürklerimizin rengi de genelde boz veya kahverengi. Yuvarlak gözlerimizi de "en sevimli özelliğimiz" kategorisinde buraya not etmek istiyorum.

KÜÇÜK AİLELER

Foklar, küçük aileler hâlinde yaşarlar. Ben de annem, babam, kardeşimle birlikte yaşıyorum. Birlikte yüzüp karnımızı doyuruyoruz. Rahatlıkla uyuyabileceğimiz buzları da birlikte arıyoruz. Foklar memeli yani doğarak dünyaya gelen canlılardan. Anne fok yavrusunu kuytu bir yerde, tüm tehlikelerin uzağında besleyerek büyütür. Ona yüzmeyi ve beslenmeyi öğretir.

FOKLARI KORUMA ANLAŞMASI

Biz fokların kürkleri çok kıymetli. Kürkümüzü parlak ve sağlam bulan bazı insanlar bize zarar vererek kürkümüzü almaya çalışıyordu. Zarar gören fokların sayısı artınca birçok devlet birleşti ve bizi korumak için bir anlaşma yaptı. Fokların kürklerini almak yasaklandı. Biz de daha rahat bir şekilde hayatımızı sürdürmeye başladık.

Yazan: Elif Aydın

EMPATİ KURABİLEN ÇOCUKLAR YETİŞTİRELİM

İnsanların bencil olmaya zorlandığı bu hızlı çağda diğer insanların duygularını, düşüncelerini anlayan, bunlara değer veren çocuklar yetiştirmek istemez misiniz? Sınıf ortamında bir arkadaşının boyu, kilosu veya konuşma şekliyle alay edilirken sizin çocuğunuz buna ne tepki verir? Söylenenler karşısında ne yapacağını bilemeyen arkadaşı çaresizce ağlarken ona destek olur mu? Empati kurabilir mi?

Empati nedir?

Kişinin, kendisini karşısındaki kişinin yerine koyarak onun duygu, düşünce ve davranışlarını anlama becerisine "empati" denir. Ancak empati becerisinin tamamlanabilmesi için karşımızdaki kişinin duygu, düşünce ve davranışlarını anladığımızı ona da hissettirebilmemiz gerekir.

Empati kurabilmek için karşımızdaki kişinin bizden tamamen farklı bir birey olduğunu kabul etmeli ve farklı duyguları birbirinden ayırt edebilmeliyiz. Bazı yetişkinler vardır ki, söyledikleri sözler sonrasında karşısındaki kişinin mahcup olabileceğini, utanabileceğini düşünemezler bile. Bunun asıl sebebi farklı duyguları tanımamaları ve tanımadıkları duyguları empatik bir şekilde yorumlayamamalarıdır.

Çocuklar Doğuştan Empati Sahibi Midir?

Çocuklar 0-2 yaş dönemlerinde bile empatik sayılabilecek eylemler sergiler, bu da empatinin doğuştan getirilen bir beceri olduğunu gösterir. Ancak bu beceri her çocukta eşit düzeyde değildir ve zamanla aile, eğitim, çevre gibi uyaranların desteğiyle geliştirilebilir.

Henüz 2-3 yaşlarındaki bir çocuk, üzgün olduğunu düşündüğü bir başka kişiye sarılarak, sevdiği oyuncağını ona vererek empati becerisi sergilerken; 5-6 yaşlarında bir çocuk, düşen arkadaşının yerden kalkmasına yardım edebilir, onun acısını azaltmaya çalışabilir.

Empati Becerisini Geliştirmek İçin Neler Yapılabilir?

-Duyguları Ayırt Edebilmelerini Sağlayın

Çocuğumuzun başka insanların ne hissettiğini anlayabilmesi için kendi duygularının farkında olması gerekir. Bunu da ancak duygular hakkında konuşarak sağlayabiliriz. Olaylar sonrasında ona ne hissettiğini sorabilir, çeşitli resimler göstererek resimlerdeki kişilerin üzgün mü, mutlu mu, kızgın mı olduğunu sorarak onu duygular hakkında konuşmaya yönlendirebiliriz.

"Onunla oyun oynadığında ablan mutlu oluyor.", "Gazeteleri yırttığında baban sinirleniyor." , "Televizyonu kapattığımda üzülüyorsun ama uyku vaktin geldi." gibi. cümleler kurarak hangi davranışın ne hissettirdiğini düşünmesine yardımcı olabiliriz.

-Empati Gerektiren Oyun ve Aktivitelere Teşvik Edin

Okuduğunuz kitapta geçen kişiler ve olaylar hakkında konuşmak, diğer insanların ne hissettiğini düşünmesine yardımcı olacaktır. "Parmak Kız sence şimdi ne hissediyor?", "Onun yerine olsaydın sen ne yapardın?" gibi sorularla kendisini başkasının yerine koyma becerisi kazanmasını sağlayabiliriz.

Okulda yaşanan bir sorunun ardından evdeki herkese bir rol vererek sınıf ortamının bir tiyatro oyunuyla canlandırılmasını sağlayabiliriz. Böylece yaşanan sorun hakkında daha ayrıntılı düşünecek, empati kuracak ve belki de çok sinirlendiği arkadaşını anlayarak onu affedecek.

-Kendi Duygularınızı İfade Etmekten Çekinmeyin

Çocuğunuz sürekli olarak sizinle zaman geçirmek istiyor. Bazen ne kadar yorgun, gergin, sinirli olduğunuzu tahmin edemiyor. Böyle durumlarda onu geçiştirmek, oyalamak yerine "Benimle oyun oynamak istediğini biliyorum ama yorgun hissediyorum, bugün dinlenmeliyim." gibi cümlelerle ne hissettiğinizi, neden öyle hissettiğinizi kısaca ifade ettiğinizde sizi anladığını ve yardımcı olmaya çalıştığını göreceksiniz.

Yaptığınız yemeği beğenmez ve yemeyi reddederse bunun hakkında da konuşabilirsiniz. O yemeği yaparken ne kadar emek harcadığınızı ve bu davranışı karşısında neler hissettiğinizi ifade edebilirsiniz. Böylece yetişkin bir birey olduğunda insanları acımasızca eleştirmek yerine verilen emek hakkında düşünmeyi öğrenecek ve bu özelliği sayesinde yapıcı ilişkiler kurmayı öğrenecektir.

-Ona Model Olun

Çocuklar her şeyi olduğu gibi empati becerisini de model alarak öğreniyor. Öncülük edin ve diğer insanların duygu ve düşüncelerinin farkında olduğunuzu davranışlarınızla gösterin.

"Teyzen evde yalnız kalmış, bu akşam onu yemeğe davet edelim mi?", "Annen mutfakta zaman geçirmekten sıkıldı, bu hafta yemekleri biz yapalım mı?", "Sen oyuncaklarına, baban da gazetelerine önem veriyor, onları yırttığında üzülüyor, hepsini dolaba yerleştirip babanı mutlu edelim mi?" gibi cümlelerle empati gerektiren durumları tespit edip çocuğunuzla birlikte hareket ettiğinizde bu davranış örüntüsü yerleşecek ve onun temel becerilerinden biri olacaktır.

Empati Becerisi Neden Önemli?

Çünkü empati kurabilen kişi:

-Aynı dünyayı paylaştığı farklı insanlara karşı daha duyarlıdır.

-Sorunlar karşısında şiddeti, saldırganlığı değil, çözüme dayalı davranışları benimser.

-Sosyal hayatında ve ilişkilerinde diğer insanlara göre daha başarılı olur.

-Diğer insanların olumsuz yaşantıları kadar olumlu yaşantılarını da paylaşmayı öğrenir. Böylece kıskanmayı değil, karşısındaki insanın mutluluğu için sevinmeyi öğrenir.

-Diğer insanlar için bir şeyler yapmaktan zevk almaya başlar ve gönüllülük gerektiren işlerin çoğalmasına katkı sağlar.

-Dünyada başka insanların yaşadığını kabul ettiği gibi hayvanların ve bitkilerin de yaşadığını kabul eder ve davranışlarının doğayı nasıl etkileyeceğini önemser.

Aslında Bizim Elimizde

Dünyayı sadece kendi gözleriyle değil karşılaştığı herkesin gözleriyle görebilen ve kendi duygularını önemsediği kadar başkalarının duygularını da önemseyen çocuklar yetiştirelim. Kadın olmak, erkek olmak, göremeyen, duyamayan, yürüyemeyen olmak nedir, anlayabilsinler, başkasının duygusuna dokunmayı öğrenebilsinler diye.

Yazan: Merve Bilge Atalay
Çizen: Eren Dedeleroğlu

ŞEKER GERÇEKTEN ŞEKER GİBİ Mİ?

Şeker bir karbonhidrattır. Henüz bilmiyorsan sana kısaca karbonhidrat nedir anlatabilirim. Yiyeceklerimiz karbonhidrat, protein, yağ, vitamin ve minerallerden oluşur. Fakat tüm yiyeceklerde bu saydıklarımın tamamı bulunmaz, bazıları karbonhidrat bakımından zenginken bazıları daha yağlıdır. Karbonhidratlar insanlar, hayvanlar, hatta bitkiler için çok önemlidir. Onlar olmadan yaşayamayız. Fakat önemli bir nokta bu karbonhidratların da pek çok çeşidi olduğu. Karbonhidratların hangi çeşidini ne kadar yediğimizin önemi çok büyük.

BEN ŞEKER, ÇİKOLATA, PASTA YEMEK İSTİYORUM!

Evet, çok haklısın. Çok lezzetli ve güzel gözüktüklerini ve çok acıktığın sıralarda kesinlikle yemek istediğini çok iyi biliyorum fakat bunları her gün yediğinde vücuduna gelecek zararlara birlikte bakalım mı?

ŞEKER PEK DE ŞEKER DEĞİL Mİ?

Şeker hastalığının ismi ne kadar tatlı gözüküyor değil mi? Bu hastalığa yakalanmadaki en önemli sebeplerden bir tanesi yanlış beslenme. Tabii ki bunun da başında aşırı şeker, çikolata, pasta, börek yemek geliyor. Bir diğer sorun ise karaciğer yağlanması. Özellikle kilon fazlaysa çocuk endokrin doktoruna gidip karaciğer yağlanman var mı kontrol ettirme vaktin gelmiş demektir. Peki, yağlıysa ne yapmalısın ya da neden yağlanır bu karaciğer? Yine aynı şey, yani yanlış beslenme ve hareketsizlik. Yüzme, voleybol, futbol... Ne istersen olur, yeter ki bir spor yap! Tabii ki bu sporların yanında düzenli yemek yemeği de unutma. Peki abur cubur alışkanlığını da değiştirmeye ne dersin? Her gün yemek yerine haftada bir gün çikolata yemekle işe başlayabilirsin. Patates cipsi yemek yerine patatesleri ince ince kesip fırına vererek harika bir lezzet elde edebilirsin. Bu arada çok önemli bir noktayı da söylemeden geçemeyeceğim dişlerinin güzel görüntüsünü kaybetmek istemezsin değil mi? Şeker dişlerine de zarar verir. Hem diş görünüşün bozulur hem de ağrılı çürükler seni çok üzer.

BEYAZ ŞEKER NASIL BİR KARBONHİDRAT?

Beyaz şeker basit bir karbonhidrattır. Yani yedikçe daha çok yiyesimizin geldiği fakat bizi tok tutmayan ve en önemlisi de içinde vitamin ve mineralin olmadığı, fazla yendiğinde ciddi zararlar doğurabilecek, sürekli tüketmek isteyeceğimiz bir şeker.

ŞEKER SADECE ÇİKOLATA VE BİSKÜVİDE Mİ VAR?

Tabii ki hayır! Bizim doğal kaynaklardan alabileceğimiz şekerler de var. Bunlar hem doğal hem de daha lezzetli. Ayrıca onları yediğinde bol posa da aldığın için kabızlık sorunu da çekmezsin. Peki, nelerdir bu doğal şeker kaynakları? Tüm meyveler doğal şeker kaynaklarıdır. Örneğin incir, portakal, elma, şeftali, karpuz, kavun, üzüm doğal şeker içerir. Bunların yanında kuru meyveler de doğal şeker içerirler: Kuru kayısı, hurma, kuru incir, kuru üzüm, kuru dut hem bize bolca enerji verir hem de şeker yememizi engeller. Çünkü bunlar hem daha lezzetli hem de daha faydalı şekerlerdir. Unutmadan gerçek balın da şeker kaynağı olduğunu söyleyelim.

LEZZETLİ HURMA TOPU ÇİKOLATALARI

Malzemeler

- 8 tane tombul hurma
- 1 çay kaşığından biraz fazla kakao
- 1 çay kaşığından biraz fazla Hindistan cevizi rendesi
- 5 tane badem (veya fındık, ceviz vb.)

Yapılışı

Hurmaları ılık suyun içinde biraz beklet. Bademlerle beraber öğütücüden geçirip kakao ve Hindistan cevizi rendesi ile yoğur. Küçük küçük toplar hâline getirip tüketebilirsin. Yanında da bir bardak tarçınlı süt çok güzel gider doğrusu.

Hazırlayan: Ayşe İkbal Tülüm

DENEYEBİLİRİM

Çember Çember İçinde

Sarı, kırmızı, mavi, yeşil... Yoksa sen de benim gibi her rengi bir başka sevenlerden misin? Büyük çember, küçük çember, daha büyük ya da daha küçük çember. Peki ya boyutlarla ve geometrik şekillerle aran nasıl? Bu ay renkli kalemlerimizle ilginç bir resim yapacak, yaptıktan sonra resmi inceleyerek eğlenmeye devam edeceğiz. Ne duruyoruz o zaman?

Malzemeler

- Renkli kalemler
- Kâğıt
- Çeşitli boylarda kapaklar
- Tuvalet kâğıdı rulosu
- Kâğıt bardak

1

Malzemelerini hazırla.

2

Plastik bardağın ağız kısmını kâğıda yerleştirerek çevresini dilediğin renk kalemle çiz.

3

Farklı renk kalemler ve kapakları kullanarak birbirini kesecek şekilde çemberler yapıp kâğıdı doldur.

4

İşte renkli çemberlerden resmin hazır. Aynı boyda olan çemberleri gruplayıp, büyükten küçüğe doğru sıralamayı denemeye ne dersin?

Yazan: Fatma Hazan Türkkol
Çizen: Derya Işık Özbay

Neden Birinci Olamadım?

"Ama böyle yaparsan nasıl oynayabiliriz ki?"

"Ağlama artık lütfen!"

"Hadi ama oyunumuz bozuluyor."

Bu seslerle uyandım. Kış mevsiminde bulutların arasından vuran güneşi çok severim. Yapraksız kalmış dallarıma vurunca ısınıyorum. Öğle saatlerinde biraz uyumak istemiştim. O sırada yavrular da arkadaşlarıyla buluşmuş, tam yanımda oyun kurmuşlar.

Sincap ve tavşan kardeşler, minik salyangoz, kirpi, ikiz tekir kedi kardeşler ile tilki. Ormanın tüm minikleri toplanmış neredeyse. Kedi kardeşlerden biri de oturmuş "Miyaaavvv, miyaaavvv" ağlıyor. Diğerleri de onu ikna etmeye çalışıyor.

Önce hiçbir şey anlamadım. Hepsi birden konuşurken bir de yavru kedi ağlayınca sesleri birbirlerine karışıyordu. Sonra gizemli olayı çözdüm. Oyunda birinci olmak isteyen kedicik, üçüncü olmuş. Ama o, birinci olmak istiyormuş. Nasıl olur da birinci olamazmış. Hani o hep çok başarılıymış, annesi öyle diyormuş. Peki, şimdi nasıl olmuş da üçüncü olmuş. Demek ki kedicik başarısızmış. İşte bunları söyleyerek ağlıyor kedicik.

Kardeşi ve arkadaşları da onu ikna etmeye çalışıyorlar.

Neyse, sonunda ikna oldu. Oyun yeniden başladı. Gülüşmeler, hoplamalar, zıplamalar derken sıra puanları toplamaya geldi.

O da ne!

Kedicik yine sesi çıktığı kadar ağlamaya başladı. "Ben yine birinci olamadım miyaaavv." diyor, kimse onu ikna edemiyor.

Oyun durdu. Salyangoz "Kedicik bu sadece oyun, sen böyle yapınca bozuluyor. Oynayamıyoruz." dedi. Sincap "Hem birinci olamadın diye başarısız sayılmazsın ki! Bazen sen, bazen başkası birinci olur." diye ekledi. Kirpi, kediciğin bağırıp ağlamasından biraz korkmuş olmalı, çekinerek söze karıştı: "Sen öyle ağlayınca oyunumuzun eğlencesi kaçıyor. Keşke toplanıp oynamasaydık. O zaman sen ağlamazdın." derken üzgün görünüyordu.

Önce sincaplar yuvalarına döndü. Kirpi de yavaş yavaş yola çıktı. Oyun bitmiş görünüyor. Tekir kedi kardeşler çiçeklerin yanına oturdu. Kedicik hâlâ içini çekiyor, "Birinci olamadım." diye anlatıyor. Kardeşi biraz durup konuşmaya başladı. "Hep aynı kişi birinci olmaz. Bazen sen olursun, bazen başkası. Sen sürekli ağlayınca arkadaşlarımız bırakıp gidiyor. Çünkü oyun oynarken eğlenmek istiyorlar. Sen ağlayınca herkes üzülüyor. Bak! Herkes yuvasına gitti."

Kedicik patisiyle gözlerini sildi.

"Ben ağladım diye mi gittiler yuvalarına?"

"Tabii. Aramızdan biri ağlarken biz nasıl mutlu mutlu oynayabilirdik ki?"

"Hep ağlarsam yalnız mı kalırız?"

"Ağladığın için değil kardeşim, oyun sürekli bozulduğu için kimse bizimle oynamak istemez."

Kediciğin bir daha birinci olamadığı için ağlayacağını sanmıyorum. Kardeşi çok güzel anlattı. Kendisi de oyunlardan zevk almaya çok kararlı görünüyor.

Yazan: Gülçe Özdes
Çizen: Nurten Delioman
DİLİMDEN DÜŞMEYENLER

DEFİNE ADASI

İskoç yazar **Robert Louis Stevenson** tarafından 1883 senesinde yazılan Define Adası, en meşhur korsan romanı olma özelliğine sahip. Şimdiye dek pek çok dile çevrilen, çocuklar ve yetişkinler tarafından sayısız kez heyecanla okunan bu roman maceralı bir define avını anlatıyor. Jim Hawkins isimli başkarakterimizin gözünden bu heyecanlı maceralara eşlik ederken kitabı elinizden bırakamayacak, tekrar tekrar okumak isteyeceksiniz. Tropikal adalar, korsanlar, hazine haritaları ve soluksuz bir macera, hepsi bu kitapta.

"Bir anda karaya çıkma isteği uyandı içimde. Kaşla göz arasında geminin kenarından usulca aşağı kaydım ve en yakın sandalın baş bölmesinin içine kıvrılıp yattım. Neredeyse aynı anda sandal ileriye atıldı.

Hiç kimse varlığımı fark etmemişti. Sadece pruva kürekçisi, 'Sen misin Jim? Başını aşağıda tut.' dedi. Ama diğer sandaldaki Silver, keskin bakışlarla bizim sandalı süzdü ve seslenerek öndeki kişinin ben olup olmadığımı sordu. O andan itibaren yaptığım şeyden pişmanlık duymaya başladım.

İki ekip kumsala önce varmak için yarışa girdi. Ama biraz erken yola çıkan sandalımız daha hafif olduğu ve daha fıyt tayfalarca çekildiği için, fırlayarak epey öne geçti. Sandalın başı sahildeki ağaçların arasına girer girmez, bir dalı tuttuğum gibi dışarıya atladım ve en yakın fundalığın içine daldım. Bu arada Silver ve diğerleri hâlâ yüz metre kadar arkadaydı.

Aşçının 'Jim, Jim!' diye bağırdığını duydum.

Tahmin edeceğiniz gibi, hiç aldırmadım, sıçrayarak, eğilerek ve dalları devirerek artık koşacak gücüm kalmayana kadar dosdoğru koştum."

Yazan - Çizen: Serhat Albamya

VURGUN YEMEK NE DEMEKTİR?

Su altına dalmak, oradaki canlıları görmek kulağa muhteşem geliyor. Fakat derinlere dalarken dikkatli olmalıyız! Deniz seviyesinde hava basıncı 1 atmosferken derine indikçe her 10 metrede 1 atmosfer daha artar. 30 metrede suyun yaptığı basınçla akciğer kapasiteniz dörtte birine iner. Eğer su yüzüne çıkarken acele eder ve bu basıncı dengelemezsek vurgun yiyebiliriz. Vurgun yemek vücudumuzda damar tıkanıklığı, akciğer yırtılması, hatta felç gibi önemli hasarlara yol açabilir. Vurgun yiyenler hemen basınç odalarına alınır veya tekrar aynı derinliğe indirilerek basınç altında bırakılırlar.

ESNEMEK NEDEN BULAŞICIDIR?

Başka birinin esnediğini görmek hatta esneme hakkında bir şeyler okumak bile esnemeyi tetikleyebiliyor. Uzmanlar esnemenin bulaşıcı olmasının sebebinin empati olduğunu düşünüyor. Çünkü beyin görüntüleme yöntemleriyle yapılan incelemelerde, esneme esnasında beyinde insanların kendilerinin ve başkalarının duygularını değerlendirdikleri bölgenin etkin olduğunu gözlemlenmiş.

DENİZ NEDEN RENK DEĞİŞTİRİR?

Denizin renk değiştirmesinin birçok nedeni vardır. En önemli nedeni suyun renginin olmaması ve gökyüzünü yansıtmasıdır. Açık havada denizin rengi açık mavi, kapalı havada ise koyu bir renktedir. Ayrıca denizin rengi, dibindeki kum, taşa ve suyun derinliğine göre de değişir. İçindeki canlılar, mercan veya taşlar da denizin rengini etkiler. Yani denizin renginin her zaman aynı olmaması için pek çok sebep etkilidir.

MANTARLAR NASIL OLUŞUR?

Mantarlar spor adı verilen özel hücrelerle üreler. Genellikle rüzgâr yoluyla saçılan sporlar, organizmanın türüne ve ortam koşullarına göre üretilirler. Mantar sporları uygun koşulları bulduklarında da hızla üremeye başlarlar. Birçok mantar türü birkaç saat içinde büyüyüp gelişebilir.

KÜÇÜK SANATÇILAR

Hikâye, şiir veya resmini TRT Çocuk Dergisi'nin Aralık ayı sayısında bu sayfamızda görmek ister misin? "Nar, matruşka, fotokopi makinesi, otomobil lastiği, kürek, tırnak ve parmak kuklası" kelimelerini kullanarak yazdığın hikâyeyi, şiiri veya yaptığın resmi aşağıdaki posta adresimize gönder, dergide yer alma şansı yakala! TRT Çocuk Dergisi Yayın Kurulu tarafından seçilecek bir eser, TRT Çocuk Dergisi Aralık ayı sayısında yayınlanırken, seçilemeyen arkadaşlarımızın eserleri de facebook/trtcocuk sayfamızda yer alacak.

Ekim sayımızda verdiğimiz kelimeleri kullanarak yazılmış çok güzel hikâyeler, şiirler ve yapılmış harika resimler geldi. Bizse içlerinden Muhammet İsa'nınkini yayımlamaya uygun gördük. Muhammet İsa verdiğimiz kelimeleri kullanarak bizler için çok güzel bir resim çizmiş. Ayrıca seçtiğimiz üç resmi ve bir şiiri de aşağıda görebilirsiniz. Hikâye, şiir ve resimlerin geri kalanı için Facebook sayfamızı ziyaret etmeyi unutmayın.

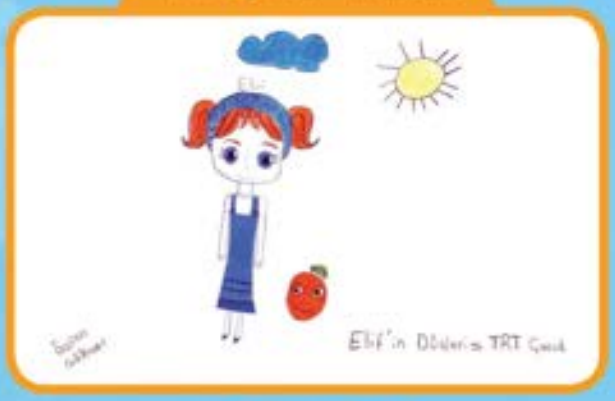
Muhammet İsa Muş
6,5 Yaşında - Samsun

Talya Lal Koç
Balıkesir

Öznur Gökçer
11 Yaşında - Ankara

Dilara Bolut
İstanbul

Portakal

Portakalı çok severim,
Portakal çok güzel meyve,
Portakal C vitamini dostu,
Portakal hastalara şifadır.

Portakal çok güzel,
Portakal gibi meyve,
Portakalı çok severim,
Portakal ne güzel meyve.

Portakal çok güzel,
Portakal çok faydalı,
Portakalı çok seviyorum,
Portakal çok güzel meyve.

Yaz Unuk
6 Yaşında - İstanbul

Adresimiz editor.trtcocuk@gmail.com

Göztepe Mah. Atatürk Cad. Sutluoğlu Plaza No:7 Kat:3 34815 Anadoluhisarı Beykoz - İSTANBUL